خبر

اصفهان جزو استان‌های پیشتاز در اجرای طرح مسکن نخبگان

قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان از اختصاص ۳ هزار و ۲۸۴ زمین و واحد مسکونی به نخبگان و قرار گرفتن ۳ هزار و ۷۷۸ مورد دیگر در مرحله تخصیص خبر داد و گفت: پروژه ۲ هزار مسکن نخبگان تهران وارد مرحله تشکیل تعاونی شده و همچین استان‌های قم، یزد و اصفهان پیشتاز این طرح هستند.

قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان با تشریح آخرین وضعیت طرح مسکن نخبگان در کشور از اختصاص زمین و واحد مسکونی به ۳ هزار و ۲۸۴ نفر و قرار گرفتن ۳ هزار و ۷۷۸ مورد دیگر در مرحله تخصیص خبر داد و گفت: در صورت نهایی شدن این موارد مجموع زمین و واحدهای مسکن نخبگان به ۷ هزار و ۶۲ مورد خواهد رسید.

سعید خدایگان با اشاره به اینکه روند اجرای طرح مسکن نخبگان در استان‌های مختلف یکسان نیست اظهار کرد: مسئله مسکن نخبگان در هر استان شرایط متفاوتی دارد و بسته به وضعیت زمین، ظرفیت ساخت‌وساز و میزان همراهی دستگاه‌های استانی روند اجرای طرح نیز متفاوت بوده است.

او افزود: در برخی استان‌ها تامین زمین با سرعت بیشتری انجام شده و با حمایت استانداران و مجموعه‌های استانی این بخش از کار با چالش کمتری مواجه بوده است؛ در حالی که در برخی مناطق علاوه بر تامین زمین موضوع ساخت‌وساز نیز به‌عنوان یک چالش جدی مطرح است. قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان ادامه داد: در بعضی استان‌ها زمین در اختیار نخبه قرار می‌گیرد و فرد می‌تواند برای ساخت یا سایر اقدامات مربوط به آن تصمیم‌گیری کند؛ در برخی استان‌ها نیز واحد مسکونی اختصاص داده می‌شود و در برخی مناطق مدل ترکیبی زمین و واحد مسکونی در حال اجراست.

خدایگان با اشاره به استان‌هایی که روند اجرای طرح در آنها با سرعت بیشتری پیش رفته است گفت: استان‌های اصفهان، قم و یزد از جمله استان‌های پیشتاز در حوزه مسکن نخبگان بوده‌اند و فرآیند تامین زمین و سپس اختصاص واحد در این استان‌ها از سال ۱۴۰۳ آغاز شده است.

او تاکید کرد: البته وضعیت استان‌ها یکسان نیست و نمی‌توان یک مدل واحد را برای همه مناطق در نظر گرفت؛ چرا که در برخی استان‌ها مسئله اصلی زمین بوده و در برخی دیگر پس از تامین زمین مرحله ساخت و اختصاص واحد در دستور کار قرار گرفته است.

قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان پروژه مسکن نخبگان استان تهران را یکی از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در این حوزه دانست و گفت: در استان تهران زمین مورد نیاز برای ۲ هزار مسکن نخبگان در مناطق ۲۱ و ۲۲ تهران اختصاص پیدا کرده است.

خدایگان با اشاره به حمایت و پیگیری مسئولان مختلف برای تامین این زمین افزود: در این زمینه مساعدت‌ها و پیگیری‌های ویژه‌ای از سوی حسین افشین، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور، محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور و فرزانه صادق، وزیر راه و شهرسازی انجام شده است.

او این اقدام را گامی مهم در تامین مسکن جامعه نخبگانی پایتخت عنوان کرد و گفت: این پروژه از این جهت اهمیت زیادی دارد که زمین برای ۲ هزار نخبه استان تهران اختصاص پیدا کرده و افراد مشمول نیز شناسایی شده‌اند. خدایگان درباره آخرین وضعیت اجرایی این پروژه توضیح داد: در حال حاضر زمین اختصاص پیدا کرده است اما پروژه هنوز وارد مرحله ساخت‌وساز نشده است. او ادامه داد: در مرحله فعلی تعاونی مسکن نخبگان تهران در حال شکل‌گیری است و فرآیند ثبت تعاونی انجام شده و هیئت‌مدیره آن نیز مشخص شده است.

پس از تکمیل این فرآیند واگذاری زمین به افراد انجام خواهد شد و در مرحله بعد ساخت‌وساز پروژه آغاز می‌شود. قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان با تاکید بر اینکه اجرای پروژه‌ای با این مقیاس فرآیند ساده‌ای نیست گفت: تامین زمین برای این تعداد از نخبگان یک کار بزرگ بوده و حمایت و همکاری دستگاه‌های مختلف در تحقق آن نقش داشته است. اکنون تلاش می‌کنیم با ادامه این همکاری‌ها مراحل بعدی پروژه نیز با سرعت پیش برود. او درباره زمان‌بندی بهره‌برداری از واحدهای مسکونی نخبگان تهران نیز گفت: هدف ما این است که در دو سال پیش رو و در دولت چهاردهم این پروژه را به سرانجام برسانیم.

خدایگان البته تاکید کرد که پس از اختصاص زمین پروژه وارد مرحله ساخت می‌شود و اجرای ساخت‌وساز در چنین مقیاسی نیازمند همکاری و هماهنگی دستگاه‌های مختلف است.

قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان در ادامه به آخرین آمار اجرای طرح مسکن نخبگان اشاره کرد و گفت: تاکنون ۳ هزار و ۲۸۴ مورد زمین و واحد مسکونی در چارچوب این طرح اختصاص پیدا کرده است. او افزود: علاوه بر این ۳ هزار و ۷۷۸ مورد نیز در مرحله تخصیص قرار دارد که از این تعداد ۲ هزار مورد مربوط به پروژه مسکن نخبگان استان تهران است. خدایگان خاطرنشان کرد: بنابراین مجموع مواردی که تاکنون اختصاص یافته یا در مرحله تخصیص قرار دارد به ۷ هزار و ۶۲ مورد زمین و واحد مسکونی می‌رسد.

محله‌محوری؛ بازگشت تصمیم‌گیری به متن زندگی مردم

مدیرکل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری اصفهان با تأکید بر اینکه محله‌محوری به معنای انتقال وظایف دستگاه‌های اجرایی به محلات نیست، گفت: هدف اصلی این رویکرد، تبدیل مردم از «مخاطبان برنامه‌های دولتی» به «کنشگران حل مسائل محله» است و دولت در این فرآیند باید نقش تسهیل‌گر و پشتیبان را ایفا کند.

به گزارش ایرنا، رویکرد محله‌محوری در سال‌های اخیر به عنوان یکی از محورهای مورد توجه در حوزه حکمرانی اجتماعی مطرح شده است. این رویکرد بر استفاده از ظرفیت‌های اجتماعی، فرهنگی و انسانی محلات و افزایش مشارکت مستقیم مردم در شناسایی و حل مسائل تأکید دارد.

در این نگاه، دستگاه‌های اجرایی به جای آنکه صرفاً از منظر اداری برای محلات تصمیم‌گیری کنند، باید در کنار مردم قرار گیرند و زمینه مشارکت آنان را فراهم کنند. شناسایی محلات، فعال‌سازی معتمدان و ظرفیت‌های محلی، تقویت نقش مساجد، سمن‌ها، خیریه‌ها، جوانان و بانوان و ایجاد سازوکار ارتباط میان مردم و دستگاه‌های اجرایی از جمله محورهای این رویکرد است. دولت چهاردهم نیز با اتخاذ راهبرد «مدیریت محله‌محور»، گام بلندی در جهت واگذاری مدیریت محلات به مردم برداشته است. در استان اصفهان، این طرح در سطحی گسترده عملیاتی شده و تاکنون بیش از یک هزار و ۵۰۰ محله شهری و روستایی تحت پوشش این طرح قرار گرفته‌اند. هفته دولت فرصت مناسبی است تا بررسی کنیم این رویکرد در استان اصفهان تا چه اندازه مورد توجه قرار گرفته و آیا محلات توانسته‌اند در فرایند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری نقشی مؤثر ایفا کنند؟ برای بررسی اقدامات انجام شده جهت افزایش مشارکت مردمی، ارتقای خدمات محلی و کاهش نابرابری‌های میان محلات مختلف استان گفت‌وگویی تفصیلی با لیلا سادات ابطحی، مدیرکل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری اصفهان، انجام داده‌ایم که مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

◄ ابتدا بفرمایید منظور از «محله‌محوری» چیست و چرا این رویکرد در سیاست‌های اجتماعی دولت مورد توجه قرار گرفته است؟

محله‌محوری در واقع یکی از مهم‌ترین رویکردهای استان و کشور در حوزه حکمرانی اجتماعی است و بر فعال کردن ظرفیت‌های مردم در سطح محلات تأکید دارد. دلیل اهمیت آن هم روشن است؛ مردم هر محله نسبت به مسائل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، عمرانی و حتی موضوعات مربوط به امنیت و آرامش اجتماعی محل زندگی خود شناخت واقعی و ملموس دارند. آن‌ها با زیست‌بوم محله، ظرفیت‌ها، کمبودها، فرصت‌ها و آسیب‌های آن آشنا هستند و در بسیاری از موارد حتی راهکار حل مساله را نیز می‌دانند. بنابراین نگاه ما این نیست که دستگاه‌های دولتی پشت میزهای خود بنشینند، مساله را از دور تشخیص دهند و بعد برای مردم نسخه بپیچند. باید بخشی از فرآیند شناسایی و حل مساله در کف محلات اتفاق بیفتد.

◄ اما این نگرانی وجود دارد که محله‌محوری در حد یک شعار باقی بماند. آیا ساختار اجرایی مشخصی برای آن ایجاد شده است؟

این نگرانی قابل درک است و تجربه برخی طرح‌های اجتماعی گذشته نشان داده که ممکن است یک برنامه با شور و هیجان آغاز شود اما به مرور از توجه خارج شود. به همین دلیل تلاش کرده‌ایم محله‌محوری صرفاً یک شعار یا مجموعه‌ای از جلسات نباشد. نخستین گام، تعریف و شناسایی محلات بود.

در استان اصفهان تاکنون ۸۵۸ محله شهری و ۷۲۹ محله روستایی شناسایی شده و این آمار نیز در حال افزایش است. پس از شناسایی محلات، تلاش شد معتمدان و افراد مؤثر هر محله به عنوان رابطان محلی شناسایی شوند تا ارتباط میان مردم، ظرفیت‌های محله و ساختار اجرایی شکل بگیرد.

◄ نقش مردم در این ساختار دقیقاً چیست؟ آیا قرار است مردم صرفاً مسائل را به دولت منتقل کنند؟

خیر؛ اتفاقاً اگر مردم فقط مساله را به دولت منتقل کنند و منتظر بمانند دولت آن را حل کند، از نگاه ما محله‌محوری اتفاق نیفتاده است. هدف این است که مردم از «مخاطبان برنامه‌های دستگاه‌ها» به «کنشگران مسائل محله» تبدیل شوند. یعنی اگر در یک محله آسیب اجتماعی وجود دارد، اولین سؤال این نباشد که دولت برای ما چه می‌کند؛ بلکه مردم ابتدا بررسی کنند که خودشان چه ظرفیتی برای حل مساله دارند، چه افرادی می‌توانند کمک کنند و چه نهادها و گروه‌هایی باید در کنار آنها قرار گیرند.در اینجا دولت نقش تسهیل‌گر و پشتیبان را ایفا می‌کند.

◄ برای اینکه این مشارکت سازمان‌یافته شود، چه ساختاری در محلات پیش‌بینی شده است؟

ما به دنبال شکل‌گیری «شورای تحول و پیشرفت» در محلات هستیم. شورایی که ارکان مختلف محله را در کنار یکدیگر قرار دهد. در این ساختار، معتمد محله، جوانان، بانوان، نخبگان، کسبه، معلمان، پزشکان، پرستاران، خیریه‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، مدارس، مساجد و دیگر ظرفیت‌های محلی می‌توانند نقش داشته باشند. هدف این نیست که یک ساختار اداری دیگر ایجاد کنیم؛ بلکه می‌خواهیم ظرفیت‌های موجود را کنار یکدیگر قرار دهیم تا مردم خودشان نظام مسائل محله را شناسایی و برای آن راهکار پیدا کنند.

◄ نقش جوانان و بانوان در این میان چقدر جدی است؛ آیا آنها واقعاً در تصمیم‌سازی محلی سهم خواهند داشت؟

جوانان و بانوان از ارکان اصلی محله‌محوری هستند. ما نمی‌توانیم درباره محله صحبت کنیم اما بخش مهمی از جمعیت و ظرفیت فکری و اجتماعی آن را نادیده بگیریم. بانوی محله، جوان محله، دانش‌آموز، معلم، کاسب و سایر گروه‌ها هر کدام بخشی از واقعیت محله را می‌شناسند. اگر این افراد در فرآیند تصمیم‌سازی حضور نداشته باشند، بخشی از ظرفیت حل مسئله را از دست داده‌ایم.

◄ مساجد و نهادهای مردمی چه جایگاهی در این فرآیند دارند؟

مساجد می‌توانند یکی از مهم‌ترین کانون‌های محلی باشند. نگاه ما این است که مساجد تراز و فعال، سمن‌ها، خیریه‌ها، مدارس و سایر مراکز اجتماعی بتوانند در کنار مردم قرار گیرند. البته این به معنای محدود کردن محله‌محوری به مسجد نیست. هر مکانی که بتواند زمینه گفت‌وگو، همفکری و مشارکت مردم را فراهم کند، می‌تواند به عنوان یک کانون محلی مورد استفاده قرار گیرد.

◄ در ساختار دولتی چه تمهیدی برای پشتیبانی از محلات اندیشیده شده است؟

در ساختار دولتی، ۱۳ کمیته ذیل ستاد عالی محله‌محوری تشکیل شده است و این ستاد در استان با حضور استاندار به صورت ماهانه تشکیل جلسه می‌دهد. برای هر کمیته، دستگاه متولی مشخص شده و تلاش شده ارتباط میان دستگاه‌ها و مسوولان محلات شکل بگیرد. در واقع در کنار ساختار دولتی، ساختار متناظر مردمی نیز در محلات دنبال می‌شود تا نظام مسائل از پایین به بالا منتقل شود و پاسخ‌ها نیز در مسیر مشخصی به مردم برسد.

جنگ و شرایط بحرانی اخیر چه اثری بر این رویکرد داشت؟

شرایط جنگی و بحرانی آسیب‌ها و مشکلاتی ایجاد کرد، اما در کنار آن یک تجربه ارزشمند نیز شکل گرفت. در بسیاری از نقاط، وقتی کانون‌های بحران تشکیل شد، مردم محله کنار یکدیگر قرار گرفتند و خودشان برای حل مسائل اقدام کردند. این تجربه نشان داد که جامعه محلی در شرایط دشوار می‌تواند بسیار سریع سازماندهی شود و برای مسائل خود راه‌حل پیدا کند. این همان سرمایه اجتماعی است که باید در شرایط عادی نیز فعال و تقویت شود.

◄ یکی از نقدهای جدی به طرح‌های اجتماعی، مقطعی بودن آن‌هاست. چه تضمینی وجود دارد که محله‌محوری چند سال دیگر به یک عنوان فراموش‌شده تبدیل نشود؟

ما ادعا نمی‌کنیم که دولت به تنهایی این کار را انجام می‌دهد. اتفاقاً معتقدیم کار باید به دست کاردان سپرده شود و آن کاردان، خود مردم محله هستند.

ما نمی‌خواهیم محلات را از بیرون شکل دهیم یا مردم را به مشارکت دستوری وادار کنیم. مردم خودشان باید این فضا را ایجاد کنند، صدای خود را به گوش دیگر ساکنان محله برسانند و حلقه مشارکت را گسترده‌تر کنند. دوام این طرح زمانی تضمین می‌شود که مردم نتیجه مشارکت خود را ببینند.

اگر مردم ببینند مسوولان به عنوان تسهیل‌گر وارد میدان شده‌اند، مطالبات آن‌ها شنیده می‌شود و بخشی از مسائل واقعی محله پاسخ می‌گیرد، اعتماد شکل می‌گیرد. این اعتماد می‌تواند آغاز یک مشارکت عمیق و پایدار باشد.

◄ یعنی معیار موفقیت محله‌محوری را باید در نتیجه‌ای که مردم در زندگی روزمره می‌بینند جست‌وجو کرد؟

دقیقاً. مردم هم نتیجه را می‌سنجند و هم مسیری را که طی می‌شود. اگر مردم ببینند مشارکت آن‌ها ثمر دارد، طبیعی است که برای ادامه آن انگیزه پیدا کنند؛ چون نتیجه کار مستقیماً به زندگی خودشان و خانواده‌شان برمی‌گردد. هدف نهایی این است که مردم بگویند «محله من» و برای پیشرفت و حل مشکلات آن احساس مسئولیت کنند.

◄ سازمان‌های مردم‌نهاد چقدر می‌توانند به این فرآیند کمک کنند؟

سازمان‌های مردم‌نهاد و شبکه‌های مردمی یکی از مهم‌ترین بخش‌های محله‌محوری هستند. این مجموعه‌ها می‌توانند هم در شناسایی مسائل، هم در ارائه راهکار و هم در اجرای اقدامات مشارکت کنند. آن‌ها همچنین می‌توانند صدای مردم را به مسوولان منتقل کنند و میان جامعه محلی و ساختار اجرایی نقش واسط داشته باشند.

◄ در حوزه سلامت نیز نمونه‌ای از این رویکرد در استان دنبال می‌شود؟

بله، در حوزه سلامت نیز تلاش‌هایی در حال انجام است تا مسائل سلامت صرفاً از زاویه درمان و مداخله دستگاهی دیده نشود و ظرفیت اجتماعی و فرهنگی محلات نیز در حل مسائل سلامت فعال شود. همکاری مرکز بهداشت استان و مجموعه‌های مرتبط در این زمینه اهمیت زیادی دارد، چرا که بسیاری از مسائل سلامت، پیش از آنکه موضوع درمان باشند، موضوع اجتماعی و فرهنگی هستند.

◄ اگر بخواهید از مردم اصفهان برای موفقیت محله‌محوری یک مطالبه مشخص داشته باشید، آن مطالبه چیست؟

از مردم می‌خواهیم درباره محله‌محوری مطالبه‌گر باشند. از ما بخواهند که این فضا گسترده‌تر شود، خودشان مشارکت را آغاز کنند، ارتباطشان را با مسوولان محله تقویت کنند و هر جا نیاز است مسوولان در محلات حضور پیدا کنند، این مطالبه را مطرح کنند. همچنین میز خدمت باید بتواند در خود محلات به مردم پاسخ دهد. مردم نباید برای هر مسئله‌ای مجبور باشند از محله خود خارج شوند و مسیرهای طولانی اداری را طی کنند.

آلودگی هوا را جدی بگیرید؛ ماسک‌های معمولی بی‌فایده است

پس از چند سال، زاینده‌رود امسال تابستانی متفاوت را تجربه کرد و جریان آب برای مدتی در بستر رودخانه و مادی‌های اصفهان استمرار یافت؛ حالا چشم‌ها به پاییز دوخته شده است، جایی که احتمال وقوع ال‌نینو و بارش‌های بیشتر می‌تواند فرصتی برای تقویت ذخایر آبی و امیدی تازه برای احیای زاینده‌رود باشد.

به گزارش ایمنا، ال‌نینو نام یکی از مهم‌ترین نوسان‌های طبیعی اقلیمی جهان است؛ پدیده‌ای که با گرم‌شدن غیرمعمول سطح آب در بخش‌های مرکزی و شرقی اقیانوس آرام استوایی شکل می‌گیرد و از طریق تغییر در الگوهای فشار، باد و گردش جو، می‌تواند الگوی بارش را در مناطق دوردست نیز تغییر دهد. به همین دلیل، اثر ال‌نینو فقط محدود به اقیانوس آرام نیست و در برخی نقاط جهان با افزایش و در برخی مناطق با کاهش بارش همراه می‌شود. ایران نیز از جمله مناطقی است که الگوی بارش آن می‌تواند از نوسان‌های ENSO تأثیر بگیرد. مطالعات اقلیمی نشان داده‌اند که در دوره‌های ال‌نینو، احتمال وقوع دوره‌های مرطوب در بخش‌هایی از ایران افزایش می‌یابد و پژوهش‌های جدیدتر نیز از ارتباط ال‌نینو با ناهنجاری مثبت بارش در حوضه‌های مختلف کشور حکایت دارند. اهمیت این موضوع برای اصفهان و زاینده‌رود از آنجاست که بخش عمده بارش و تغذیه منابع آب ایران در نیمه سرد سال اتفاق می‌افتد. بنابراین اگر پیش‌بینی‌های مربوط به شکل‌گیری ال‌نینو در سال آبی پیش‌رو محقق شود و این پدیده با سامانه‌های بارشی مؤثر بر فلات مرکزی ایران همراه شود، می‌تواند یک فرصت برای افزایش بارش، تقویت روان‌آب‌ها و بهبود ذخایر حوضه زاینده‌رود ایجاد کند؛ البته نه به معنای تضمین بارندگی یا احیای خودکار رودخانه.

◄ ال‌نینو و یک امید آبی برای زاینده‌رود

حامد یزدیان، نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی با اشاره به استمرار جریان آب در زاینده‌رود طی تابستان امسال گفت: با توجه به بارش‌های مناسب اواخر زمستان و اوایل بهار، امسال پس از چندین سال موفق شدیم جریان آب را برای مدت قابل توجهی در زاینده‌رود حفظ کنیم. او افزود: این اتفاق با تلاش‌ها و پیگیری‌های انجام‌شده محقق شد و استمرار جریان آب در زاینده‌رود، علاوه بر ایجاد نشاط و شادابی برای مردم، برای کشاورزان نیز امکان برنامه‌ریزی بهتر برای بهره‌برداری را فراهم کرد و می‌تواند از نظر اقتصادی و فروش محصولات نیز مؤثر باشد. نماینده مردم اصفهان در مجلس با بیان اینکه تداوم جریان آب با توجه به محدودیت منابع آبی امکان‌پذیر نیست، تصریح کرد: از ابتدا نیز قرار بر این بود که میزان بازگشایی رودخانه متناسب با منابع موجود باشد تا برای سال آینده نیز حداقل ذخیره آب در زاینده‌رود حفظ شود. با نزدیک‌شدن ذخیره سد به آستانه بحرانی، احتمالاً در نیمه شهریورماه جریان رودخانه بسته خواهد شد. یزدیان ادامه داد: یکی دیگر از اتفاقات مثبت امسال، استمرار جریان آب در مادی‌های شهر اصفهان بود که تأثیر قابل توجهی در طراوت و نشاط فضای شهری داشت. او با اشاره به ضرورت توجه به تالاب گاوخونی گفت: انتظار ما از وزارت نیرو این است که در پایان این دوره، در صورت امکان بخشی از آب نیز برای تالاب گاوخونی رهاسازی شود تا سهمی از این جریان به تالاب برسد. این حق طبیعی تالاب است و امیدواریم سازمان حفاظت محیط زیست نیز پیگیری‌های لازم را در این زمینه انجام دهد. نماینده مردم اصفهان در مجلس با اشاره به پیش‌بینی‌های هواشناسی درباره سال آبی پیش‌رو اظهار کرد: بر اساس پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی و مراکز تخصصی، احتمال وقوع پدیده ال‌نینو در سال آبی جاری مطرح شده است. در صورت تحقق این پدیده، پیش‌بینی می‌شود بارش‌های قابل توجهی در پاییز داشته باشیم و این بارش‌ها از اوایل مهرماه آغاز شود. او خاطرنشان کرد: اگر میزان بارش‌ها به حدی باشد که بتوانیم برای ذخیره آب سال آینده اطمینان نسبی پیدا کنیم، امکان برنامه‌ریزی برای کشت پاییزه کشاورزان نیز فراهم خواهد شد. یزدیان در پایان گفت: امیدواریم بارش‌های الهی در سال آینده مناسب باشد و بتوانیم به‌تدریج به شرایطی برسیم که زاینده‌رود در تمام طول سال جاری باشد. در این زمینه برنامه‌ریزی‌ها و پیگیری‌های مختلفی در حال انجام است و امیدواریم وعده‌ای که به مردم اصفهان داده شده، یعنی احیای زاینده‌رود و رسیدن به جریان دائمی آن، در آینده نزدیک محقق شود.

◄ مسکن کوتاه مدت ال‌نینو

با این حال، ال‌نینو را نباید به‌تنهایی نسخه نجات زاینده‌رود دانست؛ بارش زمانی به «آب پایدار» تبدیل می‌شود که از آسمان تا سد و از سد تا رودخانه، مدیریت و برنامه‌ریزی دقیقی پشت آن باشد. زاینده‌رود امسال پس از چند سال، تابستانی متفاوت را تجربه کرد؛ آبی که در بستر رودخانه جاری شد، مادی‌های اصفهان را دوباره جان داد و برای کشاورزان امکان برنامه‌ریزی بیشتری فراهم کرد. حالا نگاه‌ها به پاییز دوخته شده است؛ به بارش‌هایی که اگر پیش‌بینی‌ها محقق شوند، می‌توانند ذخایر آبی حوضه را تقویت کنند و حتی راه را برای کشت پاییزه کشاورزان باز کنند. در کنار این امید، یک مطالبه قدیمی نیز همچنان پابرجاست؛ اینکه سهم محیط زیست و تالاب گاوخونی از آب زاینده‌رود نیز در برنامه‌ریزی‌های آبی مورد توجه قرار گیرد. احیای زاینده‌رود زمانی معنای واقعی پیدا می‌کند که جریان آب تنها به محدوده شهری یا مقاطع خاص محدود نماند و حیات رودخانه و مقصد طبیعی آن نیز در این فرایند دیده شود. از سوی دیگر، ذخیره‌سازی آب در سال‌های پربارش و مدیریت مصرف در سال‌های کم‌بارش، می‌تواند فرصت‌های اقلیمی را به یک دستاورد پایدار تبدیل کند. اکنون اصفهان چشم به پاییز دوخته است؛ پاییزی که شاید با بارش‌های بیشتر آغاز شود و فرصتی تازه برای زاینده‌رود فراهم کند. اگر این بارش‌ها تحقق پیدا کند، می‌توان امیدوار بود بخشی از ذخایر آبی حوضه ترمیم شود و تصمیم‌گیری برای سال آینده با دست بازتری انجام گیرد.

خبر

مدیریت منابع آب؛ راهکار مقابله با فرونشست اصفهان

معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی گفت: فروریزش اخیر در اصفهان، بر اساس بررسی‌های اولیه، در پی شکستگی خط انتقال فاضلاب و ایجاد حفره داده و نباید آن را با پدیده فرونشست زمین یکسان دانست.

غزال راهب اظهار کرد: میان «فروریزش» و «فرونشست» تفاوت ماهوی وجود دارد؛ فرونشست پدیده‌ای تدریجی، منطقه‌ای و گسترده است که به طور در نتیجه برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و افت سطح آبخوان‌ها رخ می‌دهد. او افزود: با کاهش سطح آب‌های زیرزمینی، خاک فشرده می‌شود و زمین به‌تدریج نشست می‌کند؛ در حالی که فروریزش، پدیده‌ای متمرکز و ناگهانی است که معمولاً به دلیل خالی‌شدن یا ایجاد حفره در زیر سطح زمین در نقطه‌ای مشخص اتفاق می‌افتد. رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی ادامه داد: حادثه اخیر در اصفهان، در پی شکستگی خط انتقال فاضلاب رخ داده و حفره‌ای نسبتاً بزرگ، با عرض چهار متر و طول حدود پنج متر ایجاد شده است. موضوع از سوی شرکت آب و فاضلاب در دست بررسی است و احتمال ارتباط این حادثه با زیرساخت‌های در حال احداث مترو نیز بررسی می‌شود، اما تاکنون ارتباط مشخصی میان این دو موضوع به دست نیامده است. راهب تاکید کرد: نباید حادثه اخیر اصفهان را به‌طور مستقیم به مساله فرونشست این شهر مرتبط کرد و از آن یک بحران جدید ساخت؛ با این حال، فرونشست در اصفهان موضوعی جدی است و ریشه اصلی آن به کاهش ذخایر آب‌های زیرزمینی و برداشت بیش از ظرفیت آبخوان‌ها بازمی‌گردد. او گفت: طرح‌هایی برای انتقال آب از مناطق غربی، بهسازی حوزه‌های آبریز، کاهش مصرف و مدیریت منابع آب در دست اجراست. همچنین انتقال آب مورد نیاز صنایع از طریق خطوط اختصاصی دنبال می‌شود تا برداشت از منابع زیرزمینی کاهش یابد. اجرای موثر این طرح‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که روند فزاینده فرونشست متوقف و از گسترش آن جلوگیری شود. معاون وزیر راه و شهرسازی افزود: آثار فرونشست بر بناها و زیرساخت‌ها انکارناپذیر است و در این زمینه، آسیب‌شناسی سازه‌ها در حال انجام است. بناها به‌صورت موردی شناسایی و میزان آسیب‌پذیری آنها بررسی می‌شود. او ادامه داد: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی دستورالعمل‌های مقاوم‌سازی بناها و زیرساخت‌های در معرض فرونشست را تدوین کرده است. این دستورالعمل‌ها در رایزنی با اداره‌کل میراث فرهنگی استان اصفهان و سازمان مدیریت بحران در اختیار دستگاه‌های مربوط قرار گرفته تا مقاوم‌سازی سازه‌های آسیب‌پذیر انجام شود. راهب در عین حال تصریح کرد: البته اینها راهکار نهایی نیست و بیشتر یک اقدام موقت برای کاهش آسیب به ساختمان‌هاست. راه‌حل اصلی، مدیریت منابع آب و کاهش برداشت از آب‌های زیرزمینی است. او گفت: نقشه‌های میزان فرونشست در محدوده‌ها و حریم‌های شهری تهیه و در اختیار شورای عالی شهرسازی و معماری قرار گرفته است. این نقشه‌ها پس از طی مراحل تصویب، برای استفاده عمومی منتشر خواهد شد. رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با اشاره به استان‌های در معرض فرونشست اظهار داشت: اصفهان، خراسان، کرمان، یزد و جنوب تهران از جمله مناطقی هستند که محدوده‌های شهری آنها بیشترین تأثیر را از فرونشست پذیرفته و همچنان در معرض این خطر قرار دارند. او افزود: برای ساخت‌وساز در عرصه‌های فرونشستی، ضوابط و دستورالعمل‌های لازم تدوین شده است. این ضوابط، ساختمان‌های در معرض فرونشست و همچنین سازه‌های خطی مانند خطوط راه‌آهن و جاده‌ها را دربرمی‌گیرد و نحوه مقاوم‌سازی آنها در برابر این پدیده را مشخص می‌کند. راهب ادامه داد: پیش‌نویسی نیز درباره مدیریت منابع آب به شورای عالی ارائه شده است تا با همکاری دستگاه‌های مختلف، دستورالعمل‌های لازم‌الاجرا در این زمینه تدوین و اجرایی شود.

مطالبه اصفهان برای تغییر رویکرد مسئولان پایتخت‌نشین

مشاور عالی استاندار اصفهان با اشاره به جایگاه ویژه این استان در شاخص‌های مختلف اقتصادی و آموزشی، از غفلت مسئولان ملی نسبت به ظرفیت‌ها و آسیب‌های واردشده به بخش خصوصی و صنعت اصفهان انتقاد کرد و خواستار تغییر نگاه مرکز به این استان شد. مهران فاطمی با اشاره به بهبود شاخص‌های کسب‌وکارهای استان اصفهان طی دو سال اخیر افزود: با وجود تمام مشکلات، ناترازی‌های انرژی و فشارهای مالیاتی، رتبه فضای کسب‌وکار استان از ۲۸ به جزو دو یا سه رتبه اول کشور ارتقا یافته است و تمام شاخص‌های اقتصادی استان نسبت به گذشته رشد چشمگیری داشته و این دستاوردها حاصل حضور مداوم مدیریت ارشد استان در جلسات شورای گفتگو و پای کار بودن بخش خصوصی است. فاطمی با تاکید بر نقش بی‌بدیل بخش خصوصی اصفهان تصریح کرد: بخش خصوصی و خیرین استان در نهضت مدرسه‌سازی و عدالت آموزشی بسیار تلاش کرده‌اند و اصفهان در بیش از ۵۰ رتبه‌بندی دستگاه‌های ملی حائز رتبه‌های برتر شده است؛ اما با این حال، تصویر و جایگاهی که در سطح ملی از اصفهان وجود دارد نادرست بوده و ظلم مضاعفی در حق این مردم و فعالان اقتصادی روا داشته می‌شود. او اصفهان را به «حروف والِی» تشبیه کرد که نوشته می‌شوند اما خوانده نمی‌شوند و گفت: نگران عمیق ما این است که اصفهان اصلاً در دایره دیدِ تصمیم‌گیران ملی قرار ندارد در حالی که استان‌هایی که ستون توسعه و تمدن کشور هستند را نباید با بی‌توجهی دچار چالش کرد. او تاکید کرد: اگر غیرت بخش خصوصی، مردمی و سرمایه انسانی بی‌نظیر اصفهان نبود، استان دائماً دچار بحران می‌شد.